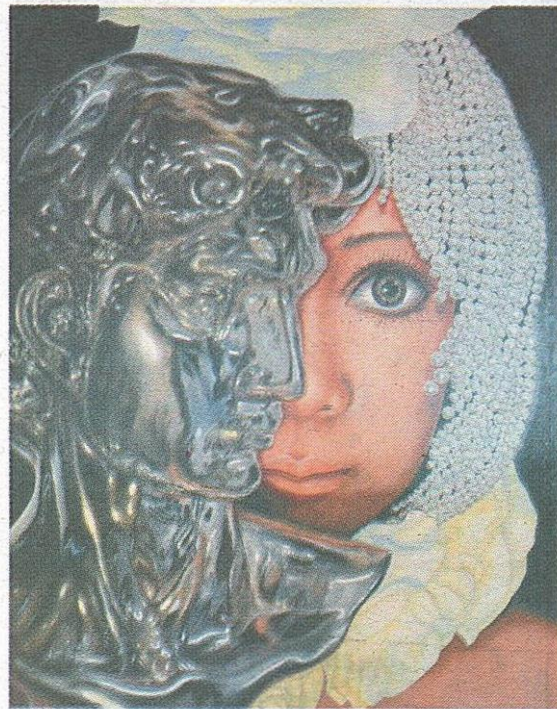

จากนอกสู่ในของ อารี สุทธิพันธุ์ และอื่นๆ นานา

ศิลปวัฒนธรรม

> ไพศาล ธีรพงศ์วิชัย

ผลงานจิตรกรรมชุด มาซา-สตรีเพศ ของ สุริวิทย์ สุธรรม

สมัยที่ยังมีชีวิตอยู่ กล่าวได้ว่า อ.ชูลุด นิมสมอ เปรียบเสมือนเช่น “หัวเรือใหญ่” หรือผู้นำทางความคิด และเป็นบุคลากรคนสำคัญที่สร้างสรรค์ผลักดันให้เกิดปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวอันหลากหลาย ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเปลี่ยนแปลงใน “คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์” ของ “มหาวิทยาลัยศิลปากร” ซึ่งดอกผลเหล่านั้นยังส่งผลกระทบไปสู่แวดวงศิลปะสมัยใหม่-ร่วมสมัยในบ้านเรามากมายหลายด้านมุม

ขณะเดียวกัน บุคลากรรุ่นหลังถัดมา ที่เป็นลูกศิษย์ลูกหาของ อ.ชูลุด นิมสมอ ซึ่งจบผ่านหลักสูตรด้านศิลปศึกษาออกมาจาก คณะจิตรกรรมฯ ของ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยส่วนมาก ได้ก้าวออกไปสร้างให้เกิดพัฒนาการ ความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลงต่อแวดวงศิลปะอีกหลายแง่มุมหลายทิศทาง และผู้สนใจที่คอยติดตามดูความเคลื่อนไหวต่างๆ ของแวดวงศิลปะสมัยใหม่-ร่วมสมัยในบ้านเราเรื่อยมา ย่อมรับรู้ได้ถึงดอกผลจากการผลักดันสร้างทำของ อ.ชูลุด นิมสมอ ทั้งที่เป็นงานการของตัว อ.ชูลุด เอง และที่เป็นงานการผ่านการสร้างทำของเหล่าลูกศิษย์ลูกหาแต่ละรุ่น...อยู่เป็นระยะ

ซึ่งสถาบันด้านศิลปศึกษาในกรุงเทพฯ-เมืองไทยทุกวันนี้

นั้น มิได้แต่เพียง คณะจิตรกรรมฯ ของทาง มหาวิทยาลัยศิลปากรแห่งเดียว หากแต่ยังมี โรงเรียนเพาะช่าง ที่พัฒนาเติบโตขึ้นเป็น “วิทยาลัย” และเป็น “มหาวิทยาลัย” ในยุคปัจจุบัน

ถัดก็ยังมี คณะศิลปกรรมศาสตร์ ของทาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มีแผนกภาควิชาศิลปะ ของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รวมทั้งแผนกภาควิชาศิลปกรรมศาสตร์ ของทาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรที่ปัจจุบัน...ได้พัฒนาเติบโตขึ้นเป็น “คณะศิลปกรรมศาสตร์” อย่างเป็นทางการนานปีแล้ว

ซึ่งทางฟากฝั่ง “คณะศิลปกรรมศาสตร์” ของ “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” วิทยาเขตประสานมิตรนี้ ก็มีบุคลากรคนสำคัญที่ช่วยผลักดันพัฒนาให้คณะภาควิชาศิลปะของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนี้ ก้าวขึ้นมามีบทบาทที่โดดเด่นไม่น้อยในสังคมไทย และรวมถึงถึงแวดวงศิลปะสมัยใหม่-ร่วมสมัยของบ้านเรา

บุคลากรคนสำคัญที่ว่านั้น ก็คงหนีไม่พ้น อ.อารี สุทธิพันธุ์ ผู้เป็นเหมือนเช่น “ผู้นำทางความคิด” หรือเป็น “หัวเรือใหญ่” ดังเดียวกับที่ อ.ชูลุด นิมสมอ ได้รับการยกย่องยอมรับในหมู่นักวิชาการของ “คณะจิตรกรรมฯ” แห่งรั้ว “มหาวิทยาลัยศิลปากร” นั่นเอง

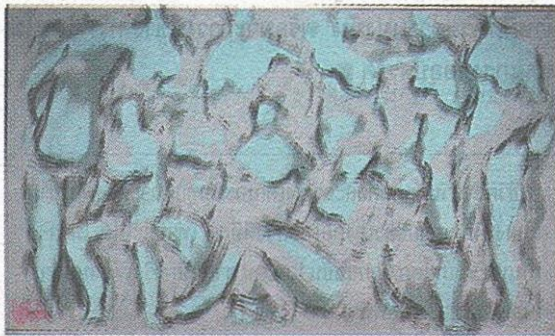
ด้วยผู้อาวุโสทั้ง 2 คนจาก 2 สถาบันด้านศิลปศึกษาที่เอ่ยถึงนี้ ต่างก็สร้างทำประโยชน์ และหว่านโปรยเมล็ดพันธุ์ทางด้านศิลปะ ให้ปรากฏโดดเด่น เห็นประจักษ์ชัดเจนไม่น้อยไปกว่ากันเลย โดยเฉพาะในด้านวิชาการศิลปศึกษาซึ่งแต่ใน “สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์” ฉบับนี้ จะขอกล่าวถึงเฉพาะ อ.อารี สุทธิพันธุ์ ที่กำลังมีนิทรรศการผลงาน “ย้อนหลัง” จากหลายช่วงเวลา หลายยุคสมัย มาจัดแสดงให้ผู้สนใจได้แวะเวียนไปเยี่ยมชม นิทรรศการที่ว่านี้ ก็คือ “จากนอกสู่ใน” หรือ “OUTSIDE IN”

กล่าวโดยภาพรวมของนิทรรศการ “จากนอกสู่ใน” ที่เป็นการจัดแสดงผลงานจิตรกรรมจากหลายยุค หลายชุด หลายช่วงเวลาของ อ.อารี สุทธิพันธุ์ มาจัดแสดงครั้งนี้ รวมมีผลงานจิตรกรรมให้ผู้ชมได้ใช้เวลาเดินเลาะเลียดเสพชมอยู่หลายสิบชิ้น พูดได้ว่ายังไม่ใคร่มีอะไรโดดเด่นน่าสนใจมากมายนัก เพราะว่ามันตามจริงแล้ว ผลงานจิตรกรรมของ อ.อารี สุทธิพันธุ์ เอง ก็ไม่มีใครมีรูปแบบ มีท่วงท่า จังหวะ ลีลา การวาดระบายป้ายสีส้น ที่ส่งพลังออกมาปะทะอารมณ์ความรู้สึก จนก่อให้เกิดความพลุ่งพล่านใจได้อย่างรุนแรงมากมายอะไร

ในความรู้สึกของผมมัน ผลงานถึงนามธรรม และนามธรรม ของ อ.อารี ชุดที่แลดูโดดเด่นน่าสนใจมากที่สุด เห็นจะได้แก่งานชุดที่ว่าด้วยภาพเรื่องเกี่ยวกับ “รามเกียรติ์” ที่จับเอาท่วงท่าการเล่นแสดง “โขน” มาแปรรูป ถ่ายทอดเป็นงานจิตรกรรมถึงนามธรรม ภายใต้อารมณ์สลดซึม เน้นแสดงอารมณ์ความเคลื่อนไหวที่สนุกสนานเบิกบาน มีชีวิตชีวา ส่วนผลงานชุดอื่นๆ

อย่างชุด “NUDE” หรือชุดวัดวาอาราม ล้วนให้ความรู้สึกที่ธรรมดา ไม่ใคร่จะมีอะไรพิเศษแตกต่างไปจากงาน NUDE และภาพวาด LANDSCAPE วัดวาอารามของใครอื่นสักเท่าไร

ส่วนงานการที่โดดเด่นที่สุด และสามารถก่อเกิดดอกผลอย่างน่าสนใจที่สุด น่าจะเป็นงานด้านวิชาการ งานด้านศิลปศึกษา รวมถึงการเขียนตำรับตำรา ไม่ว่าจะเป็นการเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการผลักดันให้เกิดมีหลักสูตรศิลปศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การผลักดันก่อตั้งภาควิชาศิลปกรรมจนพัฒนาเติบโต กลายเป็น “คณะศิลปกรรมศาสตร์” ได้ในท้ายที่สุด

ผลงานของ อารี สุทธิพันธุ์ นิทรรศการ จากนอกสู่ใน

ผลงานอีกชิ้นของ อารี สุทธิพันธุ์

และที่ต้องกล่าวถึง โดยที่ไม่สามารถละเลยข้ามผ่านไปเฉยๆ อีกเรื่อง ก็คือการเขียนหนังสือวิชาการศิลปศึกษาเล่มสำคัญของ อารี สุทธิพันธุ์ อย่างหนังสือ “ศิลปะนิยม” ที่แม้ว่าเนื้อหาบางส่วนในหนังสือเล่มนี้ จะยังไม่ใคร่สมบูรณ์ หรือไม่ถูกต้องชัดเจนเสียทีเดียว ทว่า...ผมในฐานะที่ครั้งหนึ่ง เคยใช้เนื้อหาของหนังสือ “ศิลปะนิยม” ที่ อารี สุทธิพันธุ์ เขียนขึ้นนี้ เป็นเสมือน “คัมภีร์” หรือจุดเริ่มต้นส่วนหนึ่ง สำหรับการศึกษา ค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ของศิลปะสมัยใหม่ในตะวันตก เพราะในสมัยนั้น หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่ หรือประวัติศาสตร์ของศิลปะตะวันตก อาจหาได้ยากจาก “ศิลปะนิยม” แล้ว ดูเหมือนจะไม่มีเล่มอื่นใดให้เลือกรับซื้อหาเปิดอ่านอีกเลย

ถ้าถามว่านิทรรศการ “จากนอกสู่ใน” ซึ่งเป็นการรวบรวมผลงานศิลปะจากหลายชุดหลายยุค ของ อารี สุทธิพันธุ์ มาจัดแสดงในครั้งนี้ น่าสนใจหรือไม่ก็พูดได้ว่าน่าสนใจในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ถือว่าเป็นนิทรรศการที่สมบูรณ์แบบ ที่สำคัญ...ผมว่าตัวนิทรรศการ ยังไม่สามารถสะท้อนให้ผู้ชมได้เห็นชัดถึงคุณค่าความสำคัญ ตลอดจนศักยภาพความสามารถทางด้านศิลปศึกษาที่โดดเด่นของ อารี ปรากฏชัดได้อย่างสมบูรณ์แจ่มชัดเท่าที่ควรจะเป็น

อย่างส่วนที่เป็นแผนภูมิประวัติศาสตร์ การงาน ของ อารี

ผลงานของ อารี สุทธิพันธุ์

หรือที่เป็น “TIME LINE” นั้น ผมว่าจัดทำได้แย่มาก ขาดความชัดเจนในแง่เนื้อหา เพื่อฉายสะท้อนให้ผู้ชมเข้าใจชัดเจน ถึงเนื้อหาทางการที่ อารี ได้ทำให้ปรากฏจนเป็นที่ประจักษ์รับรู้ด้วยความสมบูรณ์

อาทิที่บอกว่า... “พ.ศ.2511 ผลักดันให้เกิดหลักสูตร กศ.บ. ศิลปศึกษา แห่งแรกของประเทศไทย” นั้น หมายถึง “ใคร” ทำไม่ใคร่ระบุชื่อให้ชัดเจน เพราะบนแผนภูมิชุดเดียวกันนั้น มีการกล่าวถึงหลายเหตุการณ์ และกล่าวชื่อของหลายบุคคลด้วยกัน การแยกแยะแต่ละส่วนของเหตุการณ์ ขาดความชัดเจน จึงสร้างให้เกิดความคลุมเครือ และไม่แน่ใจว่าเนื้อหาส่วนนั้นๆ เป็นการกล่าวเชื่อมโยงถึงใครกันแน่

หากคุณผู้อ่านมีเวลาว่างในช่วงหยุดงานเสาร์-อาทิตย์นี้ ก็ลองแวะเวียนไปเยี่ยมชม นิทรรศการ จากนอกสู่ใน ของ อารี สุทธิพันธุ์ ดูนะครับ เพราะตัวนิทรรศการจะจัดแสดงจนถึงวัน

สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์

Siam Rath Subda Wjarn
Circulation: 450,000
Ad Rate: 400

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 11 - พุธสัปดาห์ 17 พฤษภาคม 2561

ปีที่: 65

ฉบับที่: 35

หน้า: 40(กลาง), 41

Col.Inch: 154.08

Ad Value: 61,632

PRValue (x3): 184,896

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: ศิลปวัฒนธรรม: จากนอกสู่นอกของ อารี สุทธิพันธุ์ และอื่นๆ นานา

ลงทุนกับเรื่องราวและผลงานศิลปะเลย ล่วงจนถึงวันนี้ เมืองหลวง
ของเรา ยังไม่มีพิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งชาติที่แท้จริงสักหลังเลย
ดังนั้น ผู้คนที่รักชอบศิลปะในบ้านเรา จึงมีโอกาสดูงาน
ศิลปะต่างประเทศก็เพียงแค่อ่านงานพิมพ์บนกล่องไฟแบบนี้เท่านั้นเอง
ส่วนใครอยากดูงานจริง อยากได้ประสบการณ์และสัมผัส
รู้สึกที่แท้จริง สมบูรณ์ครบถ้วน ก็คงต้องเก็บเงิน กระเป๋ากระแสน
ดินรนเดินทางบินไกล ไปชมตามพิพิธภัณฑ์ศิลปะในยุโรป ใน
อเมริกาก็มีเหมือนกันแหละ ■